Ч. 4 (12.660).

Львів, неділя 4. січня 1931.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Запаморочення пятирічкою.

Львів, 3. січня 1931.

З кінцем 1930 р. минув другий рік реалізації відомої господарської пятилітки у СРСР. Як звичайно так і цим разом роблять комуністи підсумки двоплітніх її досягнень та розглядають, затверджують і хвалять заздалегідь заготовлені пляни продовжування пятилітки у 1931 р., як третьому з черги році її реалізації. Всесоюзна комуністична партія приняла ще 19. грудня 1930 р. т. зв. „народньо-господарський плян на 1931 р.", де між іншими постановами є і резолюція про сільське господарство, в якій читаємо: „Забезпечити в 1931 р. охоплення колективними господарствами для **України (Степ)**, Північ Кавказу, Долішної Волги, Сер. Волги (Заволжя) пересічно не менше, як 80% селянських господарств, що означає для цих районів завершення в основному суцільної колективізації і ліквідацію куркульства як кляси. Для інших зернових районів — Сибір, Урал, **Україна (Лісостеп)**, Казакстан (зернові райони), забезпечити 50% колективізації селянських господарств. Для споживчої смуги щодо зернових господарств 20—25%.

Попри те появилися ще й інші вимовні постанови верховних органів тієї партії про господарські пляни на 1931 р. А з них найхарактеристичніша про „постачання мяса й городини". Минулорічна форсовна і насильна колективізація дала між іншим ті наслідки, що вже на самім початку 1930. не стало в СРСР омасти, мяса і городовини. Не менше круто було з хлібом. Протягом цілого року видавано всі споживчі продукти по карточкам в дуже обмеженій скількости. Такий стан тріває досі і триватиме далі. Особливо доймаючо відчували всі радянські міста недостачу мяса та товщу. До такої мясної й товщевої кризи дійшло тому, що в часі комуністичного запаморочення від колективізації селяни масово вибивали худобу, щоби її не віддавати колективам. Тому то більшовики мусіли занятися дуже пильно і „розвязанням мясної проблеми". Вони зорганізували 128 господарств, очевидно державних, обєднаних у т. зв. „Скотоводі", що поставили собі за завдання постачання тучної худоби на радянський ринок. На основі заздалегідь уложеного пляну має „Скотовод" у 1931 р. довести череду рогатої худоби до 2,8000.000 штук. Попри „Скотовод" покликано у минулому господарському році до життя ще й т. зв. „Свиновода", що має в 1931 р. довести свою череду до 1.000.000 штук свиней, і накінець „Вівцевода", що в 1931 р. має довести своє стадо до 4.400.000 штук овець. Попри те на т. зв. фармах робітничої кооперації мають довести стан свиней-маток до суми 130.000, а свиней на годівлю до цифри 1.200.000 штук. Всі ті мясопродукційні установи обєднані в централі „Союзмясо". У 1931 р. мають ці обєднані установи довести до того, щоби „мати змогу цілком забезпечити постачання мяса".

Досі постачання мяса і ярини (її доставляє „Союзплодоовоч") мали саботувати „контрреволюціонери" і тому названі установи не вивязувалися якслід зі своїх завдань. У 1931 р. справа піде краще, бо минулого року, як довідуємося з постанов партії, у „Союзмясі" та „Союзплодоовочі" **розстріляно аж 48 специв-контрреволюціонерів.** Словом, мясо буде, але треба на нього дещо підіждати, аж виросте худоба.

Обі обговорені постанови центральних органів т. зв. всесоюзної комун. партії є альфою й омегою всякої господарської мудрости на 1931 р. і для всіх комуністичних діячів у Радянській Україні. Вже й Центр. Комітет КП(б)У видав свої постанови про колективізацію, які є фотографією московських. Ріжняться вони від московських хіба тільки тим, що коли тамті мають загальний характер, то ці містять у собі ще й інструкції для місцевих колективізаторських органів влад. В останніх днях грудня 1930. відбулась у Харкові третя сесія Всеукр. Центрального Виконавчого Комітету Рад, на якій теж усе вертілось біля постанов московського центру компартії. Виголосив на цій сесії велике експозе голова харківського уряду Чубар. Він говорив про все, але найбільше про великанські, мовляв, успіхи пятирічки. „І жах бере — казав він — тих учених, які турбуються про розвиток капіталістичного ладу, бо вони вже зрозуміли, коли на одній шостій частині земської кулі, тобто в Союзі Рад. Соц. Республик здійснять пятилітній плян, що означає перемогу соціялізму, то з цього повстає велика загроза для істнування капіталістичного ладу в цілому світі". Отже говорить він про пятирічку дуже самопевно. В іншому місці своєї промови казав Чубар ще й таке: „Коли по всьому світі росте безробіття, коли в капіталістичних країнах не вистарчає робітної сили, то у нас безробіття зліквідовано, у нас найбільші трудноші утворює брак робітної сили".

Так говорив голова харківського уряду, коли цілий світ знає, що ні пятирічка не проходить успішно, ні проблема безробіття в СРСР і тим більше на Україні не розвязана. Твердить це і в СРСР т. зв. права опозиція в партії, яку безпощадно нищить сталінська партійна олігархія, твердить це на еміграції дуже авторитетно Троцький, стверджують це і численні кореспонденти европейської та американської преси, що перебувають у СРСР та мають нагоду приглядатися всім тим „успіхам" пятирічки. Врешті і сам Чубар говорить в одному місці свого експозе ось що: „За минулий рік ми мали чималі прориви у виробництві, **мали недовиконання плянів.** Звичайно, коли ми мали ці прориви, то всю увагу скупчували, щоби ліквідувати їх". Що „всю увагу скупчували" це правда, але не згідне з правдою є те, що комуністам вдалося надігнати „недовиконання плянів" та ліквідувати всі „прориви". Одначе все те не перешкаджає запамороченим пятирічкою комуністам запевняти на порозі третього року пятирічки про повні її успіхи та цілковиту премогу. Це тим дивогляднійше, що вони самі твердять, що саме третій рік пятирічки може бути для її успіхів чи невдач переломовим, бо в ньому „**в основному вирішуються майже всі господарчі питання, які ставили перед пятилітнім пляном, коли ми його опрацьовували**".

З польської преси.

Анґлійсько-польський голос.

Варшавський „Курер Поранни" був колись одним із найповажніших польських щоденників демократичного й ліберального напрямку. М. ін. саме „Курер Поранни" був газетою, в якій появилися голосні статті Пілсудського й розмови з ним, тоді, коли цей останній був фактичним лідером польського ліво-демократичного табору. Однак від часу, коли та газета перейняла на себе ролю вірного трабанта санації і свою вірність для нової влади і нового режіму почала виявляти у щораз більше розхрістаній формі, від того часу протягом несповна пяти літ впала до ряду варшавських найменше цікавих і найменше читаних газет. Будь-що-будь надзвичайно симптоматичною є поголоска, яку вже реєструє навіть польська преса, що „Курер Поранни" і його вечірнє видання „Пшеґльонд Вечорни" мають перестати виходити — просто закритися або „фузіонуватись" з якоюсь новою санаційно-пресовою імпрезою, той самий „Курер", який чейже виходить уже — 55. рік і якого видавець Фризе належав де найбільших фінансово-пресових потентатів!

Цікава річ, що коли паде рівень газети, то цей упадок позначується навіть на тих відділах, які, здавалось би, повинні бути ізольовані від загальної газетної недуги. Маємо на увазі закордонні дописи, які колись займали в „Курері Пораннім" мабуть найповажніше місце (поруч з ендецьким „Курером Варшавским"). Такий очевидний упадок бачимо по останньому дописі льондонського кореспондента „Кур. Пор.", скритого за псевдонімом „Авґур" — визначного співробітника поважного англійського журналу „Фортнайтлі Ревю". У листі п. н. „Радянсько-німецькі алянси найшли препоганий відгук у Льондоні" („Кур. Пор." з дня 30. XII. 1930), найшовся теж обширний уступ про Східну Галичину і льондонський „Авґур" уважає, що життя у цій нашій країні рівнож належить до орбіти німецько-совітського аліянсу. Очевидно, полемізувати з автором цілком безцільно. Обмежимося лише до буквального перекладу його виводів, на доказ, як працює польська пропаганда і як низенько впали закордонно-політичні огляди в підупавшім „Курері Пораннім":

„Таймс", відомий у цілому світі з розважливости й вірности своїх поглядів, оголосив недавно висліди анкети, яку уладив його кореспондент в справі ситуації у Східній Галичині, де, як відомо, в останніх часах польський уряд був змушений вжити строгих репресійних засобів проти провідників сепаратистичного українського руху.

Східна Галичина є краєм, положеним на захід від північних Карпат і Румунії, якого населення складається з около двох міліонів поляків і майже трьох міліонів українців та пів міліона жидів. Те, що ділить поляків і українців, не є питання расових ріжниць, — одні і другі є словянами, — лише приналежність до ріжних віроісповідань римо-католицької церкви. Анімозії поміж обома народами істнують від віків. Уряд маршала Пілсудського є прихильний щодо надачі українцям ширшої автономії, але ситуація комплікується тим, що з другого боку границі істнує Радянська Україна, безперервне вогнище інтриг і центрів протипольської пропаганди, які мають свій осідок також у Берліні і Відні.

Скільки разів трапллялося, що польсько-українські відносини в Галичині ставали кращими, екстремісти ззовні викликували провокаційні замішки задля нового завогнення положення.

В цю осінь — саме з причин, на які ми

вказали — екстремісти зорганізували цілу кампанію підпалів польських власностей у Східній Галичині. В деяких повітах ані одна ніч не минала без кількох пожеж домів чи господарських будівель. Мешканці деяких сіл оточували підпалячів своєю опікою не так із симпатії, як зі страху перед їх репресіями. Ціла та терористична кампанія була ведена при помочі найбільш новочасних засобів: постійно розливано якийсь плин, який починав ділати щойно після кількох годин, коли під-

палячі встигли втекти, й обертав в нівець цілий дорібок. Уряд був примушений протиділати. До повітів, заражених тією злочинною акцією і пропагандою, були скермовані відділи військ, які швидко привернули спокій і викрили винуватців.

Очевидно, засоби, яких треба було вхопитися, не були лагідні. Інакше виглядали би вони з того боку кордону, в царстві „совітських царів", де в подібних випадках масово розстрілювано би або зрівнювано би з землею зворохоблені села. Тут ужито тілесної кари,— безумовно в деяких випадках не без надміру ревности, що стало причиною гамірної пропаганди, яку розпочато проти Польщі в европейській пресі.

Кореспондент „Таймсу", який був висланий на місце тих подій, стверджує у своїй анкеті ці надмірні ревности. Але одночасно стверджує, що рухомі відділи викрили в домах навіть у деяких українських (в ориг. руських — пр. Ред.) священиків богато зброї, і кажеться про наоливлені кулемети, які найдено. Анкета „Таймсу" говорить теж про звязки, які істнують поміж українським революційним рухом і деякими ультра-націоналістичними осередками в Німеччині.

Коли ця справа вирине в Женеві, то, очевидно, виясниться, чиї це зусилля загрожують мирові Европи.

У повищих виводах, як бачимо, наївність змагається з ігноранцією. Він покликується напр. як на безпересічний авторитет — на вислід „анкети" варшавського кореспондента „Таймсу". Тимчасом цікаво, що напр. **нам взагалі нічого невідомо про якунебудь анкету, яку нібито переводив кореспондент „Таймсу".** Відомо нам лише, що п. Баркер, варшавський кореспондент „Таймсу", розїздив по Східній Галичині у товаристві ґенерального анґлійського консуля п. Севері і тому його поїздка мала характер офіціяльний, а не журналістично-інформаційний. Тому теж п. Баркер не виявляв бажання зустрічі напр. з представниками української преси ані представниками українських політичних і громадсько-культурних інституцій, обмежуючися здебільша до півофіціяльних відвидин (напр. у церковних достойників). Не виявляв теж бажання отримати документарні матеріяли у справі, в якій буцім то переводив цілу анкету. Хто був її учасником, які конкретні питання та які конкретні відповіди?!

Поважний часопис „Таймс", але дивний його варшавський кореспондент.

Господарка народнім майном.

З приводу перерібки салі „Нар. Дому" у Львові.

Польський тижневик „Ґлос", що виходить у Львові, в 6. числі подає багато цікавих фактів про положення львівського „Народного Дому", а саме у звязку з нефортунною перерібкою його великої салі. Послухаймо, що каже про це згаданий польський часопис.

По інформаціям „Ґлосу" ґрунтовна перерібка великої салі не дала „Народному Домові" ніяких користей, що більше, ще й підкопала його фінансове положення, яке і без того було неблискуче. Але й місто, що винаймило салю „Н. Д." для третього міського театру „Ріжнородностей", не має з того теж ніякого пожитку. Здавалось би, що висока платня в сумі 6.000 золотих місячно, яку місто платить за салю для фундації „Н. Д.", себто 72.000 зол. річно, повиннаб виплатитись. А тимчасом ця справа в дійсности представляється інакше. Передовсім „Народній Дім" і без театру мав передше 50.000 золотих річного доходу із цієї салі, яку винаймав на концерти, весілля, забавові вечорі і т. д. Крім цього салю винаймали жиди на молитву підчас їхніх свят. Загально саля давала 60.000 золотих річного приходу.

Якщо взяти під увагу, що театр платить 72.000 золотих річно не тільки за саму салю, але й за всі приміщення, які до салі належать, а які раніш давали самостійні прибутки, то виявиться, що театр дає „Н. Домові" стільки, скільки приносила саля без театру. Зате є одна ріжниця: давніший прибуток був певний, а теперішний більше як сумнівний. Правда, місто винаймило салю на 6 літ, але по цих 6 роках салі ніхто не винайме, бо зі становища театральних інтересів ця саля не варта більше, як 3.500 золотих місячно.

А найважніше в цілій тій історії те, що і 6 тисяч зол. місячних прибутків „Н. Дім" не дістає і не буде діставати протягом цілих 4 літ, бо ця платня йде в Міську Касу Ощадности на покриття позички, яку „Народній Дім" там дістав. Таким чином замість прибутків зі салі має „Н. Д." тільки довги, речинець сплати яких починається вже з початком січня 1931.

Тепер стан фінансів „Н. Д." такий, що нема грошей навіть на сплачення процентів від довгів, які сягають одного міліона золотих. Крім довгу у Міській Касі Ощадности фундація „Н. Д." дістала позичку в Банку Господарства Краєвого і в „Товаристві Земельн. Кредиту" під фундацію села Білка в заставових паперах, на чому знов утрачено ріжницю в курсі.

Перерібка салі правдоподібно коштувала 600.000 золотих. „Ґлос" пише „правдоподібно", вказуючи тим, що справжні кошти перерібки салі нікому не відомі, бо комісар Бачинський нікому рахунків не предкладає.

—o—

Виборчі висліди до сойму.

СУДОВИЙ ПОВІТ ГАЛИЧ.

Вибори до сойму пройшли в галицькому судовому повіті найкраще зі всіх повітів станиславівської виб. округи. Згадати хочаб масове голосування в Залукві за листою ч. 11., де саме місяць передтим переводжено пацифікації. Такі громади, як Коріпів, Козина, Пукасівці, Перлівці, Острів, Суботів, що при виборах в 1928 р. віддали голоси на славетну 6-ку або 1-ку, при теперішньому голосуванні майже в цілости віддали голоси на 11-ку. Свідомість та зрозуміння нац. єдности пішли сильно вперід.

Виказ виб. вислідів до сойму по громадам такий:

	11-ка	1-ка
1. Блюдники	513	108
2. Водники	36	119
3. Галич	179	1115
4. Дегова	—	—
5. Дубівці	590	71
6. Деліїв	368	530
7. Дорогів	380	86
8. Залуква	796	130
9. Кінчаки Нові	188	120
10. Межигірці	447	29
11. Козина	212	60
12. Комарів	580	180
13. Крилос	682	39
14. Коріпів	101	73
15. Колодіїв	385	57
16. Лани	369	61
17—18 Маріямпіль	44	395
19. Медуха	—	—
20. Острів	183	50
21. Тумир	420	59
22. Тустань	198	65
23. Перлівці	218	14
24. Пукасівці	147	37
25. Семиківці	394	28
26. Селища	179	38
27. Суботів	151	21
28. Темерівці	93	44
29. Св. Станислав	112	118
30. Кремидів	220	180
31. Викторів	1154	104

Отжеж 11-ка дістала 9.439 голосів, 1-ка 3.861 голосів (около 28 проц.).

Слід підчеркнути, що майже що друге-трете село має у нас тепер кольоністів або поляків (невеличкий відсоток). В деяких селах, як Водники, Деліїв, Маріямпіль, діялися нечувані зловживання, які представлено докладно в нашому протесті.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. СІЧНЯ 1931.

Мої спомини

ПРО ВАСИЛЯ М. ДОМАНИЦЬКОГО.

(У двацяті роковини його смерти.)

(Докінчення.)

Хворому був я ще раз за секретаря, коли на його просьбу писав до дирекції музею Красінських у Варшаві про надіслання фотографічних знимок штиха Даниїла Ґалаховського, апотезуючого діяльність гетьмана Мазепи. Дирекція надіслала 2 фотографії згаданого штиха і штих був з поясненням поміщений у книжці В. К. Липинського „Z Dziejów Ukrainy".

Погрудля Мазепи зі згаданого штиха відрисувала перебуваюча тоді на лікуванню в Єжеві п. Е. Бар з Волиня. Рисунок випав гарно та зайшла в ньому лише одна помилка, а саме, що на шоломі відрисовано тільки одно перо замість трьох.

До ділянок, якими особливо цікавився Доманицький, належала українська пісня. В часі різдвяних свят чув він зі своєї кімнати пісні, які співали члени нашого гуртка з нот Д. Січинського (станиславівське видання). Доманицький умів подати негайно до кожної пісні якесь пояснення. Про пісню „Ой поїхав князь Ревуха" говорив, що вона є піснею „сальоновою", пісню „Ой не гаразд Запорожці" назвав чисто народньою, а переглядаючи ноти до пісні „Ой не шуми луже" (під ч. 134 збірки) добавив, що ту пісню співав залюбки Шевченко.

Коли на Новий Рік з нагоди іменин я складав Доманицькому побажання, він показав мені привітну телеграму з київської „Просвіти" з підписами Миколи Лисенка, як голови, та 72-ох чільних членів-діячів. Рівночасно висловив побоювання, що всі „Просвіти" зліквідують, бо Столипін пристосовував щораз то гостріший курс проти всіх проявів українського життя.

В Закопанім я подужав за 3 місяці, настільки, що Доманицький глузував з мене, чому я усе ще перебуваю там. „Гальні" вітри мені вже не шкодили, коли тимчасом для Доманицького були незвичайно прикрі. На жаль, я перецінював своє здоровля. Показалося це при слідуючій пригоді.

Загорівся недалекий пансіон „Варшавянка", який мав в аренді д-р Вільчинський, що також лікував Доманицького. Бачучи недбальство закопанської пожежної сторожі, яка не явилася на час і не попривозила драбинок та всього відповідного знаряддя до ратування віллі, взявся я сам помагати льокалізувати вогонь і навіть пересадив якусь тяжку особу крізь партерове вікно. Потім оповів я Доманицькому цю пригоду, а по кількох днях він показував мені в новинках „Діла" замітку про недбальство закопанської сторожі та ратункову поміч перебуваючого на лікуванні українця. Мені було трохи ніяково цю новинку читати, але ще гірше було, коли я, мабуть наслідком моїх „подвигів" при пожежі, (а може теж у звязку з замешканням в кімнаті, в якій передтим жив один важко хворий), дістав з кінцем лютого 1910 р. сильний вибух крови, після якого розвинулося запалення легенів. Тільки тому я вже не міг виїхати з Закопаного та провожати Доманицького до Кракова, коли він виїхав до Аркашон. Він написав мені, важко хворому на прощання слова розваги.

До Кракова провожала Доманицького одна пані, яка виїхала з Закопаного до Варшави. Там, у Кракові, Доманицький коротко зупинився і замешкав у готелі Полєра, де відвідували його краківські українці, а між ними проф. Богдан Лепкий. З дороги писав мені потім Доманицький, що з Відня до Медіоляну їхалось йому погано мабуть тому, що мав тринацяте число „пляцкарти". Потім мав я картку від Доманицького з італійської Рівієри, де він задержався в Оспедалетті щоби відвідати недужого Бориса Грінченка, який перебував там на лікуванню разом з дружиною. Згадана кореспонденція була писана в березні 1910 р.

Я вернув зі Закопаного 1. квітня 1910 р. до Вугник в добромильськім повіті, де продовжував лікуватися в домі мого дядька, поміщика П. Типковського. Доманицький писав до мене туди кілька разів з Аркашон біля Бордо. Пригадую собі, що він нарікав, що зле трапив, бо в Аркашон упав саме сніг, дарма, що снігів там в тому часі майже ніколи не бувало. У віллі, в якій замешкав, не було печей, щоби огріти кімнати. Хворим заопікувалося одно подружжа, якого прізвища вже не тямлю; перевели його до іншого пансіону і подбали для нього за кращу вигоду та за французьку лектуру. Доманицький продовжав в міру сил заниматися працею. В однім з листів писав він мені, що має велику журбу та фінансові клопоти. Він мав приготоване до друку третє повне видання Кобзаря, яке мало вийти у видавництві Ситіна в Москві. В наслідок одного доносу оцензуровано йому приготованого до друку Кобзаря і він стратив через те кількасот (400—500) рублів. Тут варта згадати, що — згідно з запевненням Доманицького, попереднє повне друге видання Кобзаря перейшло тому цензуру, що на виданню виднів напис „Заходом Общества имени Т. Г. Шевченка для вспомоществования нуждаю-

Гріх супроти молоді.

Про викинення Української Студ. Громади у Варшаві на вулицю.

(З кругів студентства.)

В перших днях грудня м. р. в житті української молоді міста Варшави стався факт, який левно відбється голосним відгомоном серед українського студентства і в Польщі, і за кордоном. Річ у тому, що Управа Української Студентської Громади у Варшаві дістала від Товариства Допомоги, на чолі якого стоїть „відомий“ професор Роман Смаль-Стоцький, лист, котрим згадане товариство виповіло у спосіб якнайбільш рішучий домівку для Громади в „Українському Студ. Домі“, мотивуючи свій поступок нібито поширенням та ремонтом інтернату.

Слід підкреслити, що Управа лист цей отримала в суботу ввечері, коли мала відбутись одна з чергових традиційних збірок Громади. Коли наші студенти, нічого про цей лист не знаючи, почали звялятись на сходини, адміністрація дому намагалася силою нікого до помешкання не впустити.

Українська Студентська Громада уважає за свій обовязок подати до відома ширшого загалу Українського Громадянства отсе: Ще від часу уступлення з Товариства Допомоги п. ректора І. І. Огієнка Українська Студентська Громада стала помічати дивну зміну у відношенні Товариства Допомоги до У. С. Г. В цілій низці розмов представників Громади з новим головою п. Романом Смаль-Стоцьким, п. Чикаленком та іншими виявилося, що товариство, репрезентоване зазначеними особами, йдучи в розріз зі своїм безпосереднім завданням, домагається від Управи У. С. Г. чогось в роді окремої політичної декларації, якаб одна могла забезпечити співпрацю Товариства Допомоги з нашою студентською організацією. Коли Громада, як товариство професійне і суто-допомогове, такої декларації п. Романові Смаль-Стоцькому та іншим чинникам Товариства Допомоги дати, річ зрозуміла, не могла, тоді на Українську Студентську Громаду розпочався генеральний наступ; перший етап цього наступу — це ціла низка провокаційних чуток, якими деякі особи намагалися скомпромітувати Українську Студентську Громаду, приписуючи їй назву організації збільшовиченої і таке інше. (Про це в своїм часі було спростування в „Ділі“). Другий етап, етап наразі останній, це позбавлення Української Студентської Громади права користання з помешкання в У. С. Д.

З усього того бачимо, що згадане умотивування в листі Товариства Допомоги (щодо ремонту інтернату), в якому останнє виповідає нашим студентам помешкання, є цілком неслушним і дуже нефортунно видуманим претекстом, тимбільше, що до поширення інтернату Т-во Допомоги, здається, і не думає приступати. Управа Української Студентської Громади у Варшаві застосувалась до листа Товариства Допомоги і в цю хвилину підшукує нове, власне, незалежне помешкання. Але на цьому не кінець! Українську Студентську Громаду викинули на вулицю! Українську молодь, майбутніх громадських провідників, позбавили можливости свобідно розвиватись! Нехай опінія старшого громадянства і студентства осудить поступовання тих, що поповнили цей гріх супроти молоді.

—o—

Ревізії й арештування.

ЛЬВІВЩИНА.

З *Дмитрович*, пов. Львів, пишуть нам: 23. грудня м. р. перевела поліція вже втрете ревізію у гром. Голода Томи, голови місцевої чит. „Просвіти“. Тим разом шукали за бомбами, які будьтоби мав зробити його син Роман, студ. політехніки, і мав дати їх своєму батькові до переховання, а цей знова мав нібито закопати ці бомби на своєму подвірю. Нічого очевидно не найдено, а на відхіднім сказав командант, щоби Тома Голод подав доносчиків перед суд за „розсеване фалшивих весьці“. Коли п. Голод звернувся до команданта із запитом, хто має бути тим доносщиком, то командант, заслонюючись урядовою тайною, не відповів нічого. *М. Ч.*

ВОЛИНСЬКІ ДІЯЧІ ЗА ГРАТАМИ Й ДОСІ!

Нас повідомляють з Луцька, що заарештовані ще 27. XI. українські діячі з Луцька: пп. В. Островський, Ол. Ковалевський, Ів. Власовський та Ів. Бондарук, ще й досі сидять у луцькій вязниці. Перша справа з обвинувачення за „передвиборчий терор“ і ін. на внесення слідчого судді уморена; тоді щоб немилих собі людей позбавити волі надалі, їх обвинувачують у новій справі, ще більше абсурдальній, але й не менш провокаційній, а саме — ні більше ні менше, як у шпіонажі на користь Совітів. Слідство веде окружний суддя Кляйнерт. Добре поінформовані кажуть, що доля цих наших діячів щодо часу, протягом якого мають бути увязнені, залежить від адміністраційних чинників. Дещо в цій справі могли би сказати і такі панове, як П. Певний, Богуславський і к-о.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 22. XII. 1930 вийшов на волю з *бережанської тюрми* Мирослав Возняк з Підгаєць, котрий просидів там 9 тижнів. Сидять іще: Ярослав Сена, Вол. Палінський, Мих. Шидловський, Вас. Колодницький в Бережанах і Стефан Бокало в Станиславові. Всім їм закидають злочин з § 58 і 59 і підпал д-ра Станислава Кшися в Угринові

щимся уроженцам Южной Россіи, учащимся въ высшихъ учебныхъ заведеніяхъ С. Петербурга и „Благотворительнаго общества изданія общеполезныхъ книгъ“.

Здається, в серпні 1910 року Доманицький з радістю повідомив мене, що Столипін дозволив йому вертати на Україну. Однак він уже не дочекався побачити рідну землю.

В однім з чисел київської „Ради“, яку я тоді передплатив і дістав кілька чисел нараз, знайшов я чорну обгортку з фотографією та некрольогом на передовому місці, в якім вичитав, що Василь М. Доманицький помер 10. вересня 1910 р. в Аркашон у Франції.

Боявся його московський уряд і по смерти, бо не позволив спровадити його мощів морем до Одеси і поховати на байкальськім цвинтарі у Києві. Наказав везти тіло на Ригу і поховати тихцем в роднім селі Колодистім, що теж сталося.

Кореспонденцію від Доманицького в числі кількох листів та 2 карток, давав я читати в 1911 р. В. Н. Липинському у Кракові. Цю кореспонденцію з іншими документами та памятками, забрала мені австрійська поліція в серпні 1914 р. з мого помешкання в Перемишлі та не видала назад, хоча я зголошувався кілька разів. Потім я був примусовим біженцем, а вкінці служив при війську. Коли в році 1917 я зголосився у перемиській поліції по папері, довідався, що москалі спалили кореспонденцію і папері, які колись були законфісковані перемиською поліцією. Я втерав через те кореспонденцію, якою високо дорожив.

Що встиг я затямити з того часу і що було найцікавіше, те подаю до відома тим, яким все дорога память Василя М. Доманицького.

—o—

† Тлінні останки бл. п.

ОЛЕНИ з Бородайкевичів ВІТОШИНСЬКОЇ

перевезено дня 29. грудня 1930 р. з Ніцци до Львова і зложено дня 30. грудня 1930 р. на вічний спочинок до власного гробівця на Личаківськім цвинтарі. — В. Ї. П.!

Рідня.

З огляду на дотеперішні вислідки про уморення слідства не може бути мови.

ЗАМЕРЗЛИ.

Люта сніговія заскочила по дорозі біля села Стрільче Вел. (пов. Здолбунів) солтиса Івана Січку. Він замерз. Також доля стрінула біля села Бармаки (пов. Рівне) капраля КОП-у Ст. Арцішевського. У рівенському повіті біля села Франівка найшли тіло 20-літньої Агрипини Чернюк, що теж замерзла.

ПОС. ЛІБЕРМАН НЕ ЗМІНЮЄ ВІРОСПОВІДАННЯ.

Варшавський бруковий „Експрес Поранни“ подав був чутку будьто би пос. Ліберман поїхав до Познаня до кард. Гльонда, щоби змінити віросповідання. У звязку з тією неправдивою чуткою подають, що в цьому було лише стільки правди, що пос. Ліберман іще підчас побуту в Берестї просив команданта тюрми, щоби йому прислали священика. Цього його бажання не сповнили. Пос. Ліберман просив тому, бо чувся фізично так погано, що думав, що вже приходить йому кінець і хотів порозумітися з якоюсь людиною споза тюремних мурів. Такою людиною міг бути лише священик і йому пос. Ліберман хотів виявити свої бажання. Відколи пос. Л. вийшов із тюрми, лічиться в Отвоцьку.

ЗЕМЛЕТРУС БІЛЯ ВІДНЯ.

Дня 1. січня рано в Баден біля Відня відчуто сильний землетрус у південнім напрямку. Землетрус тривав 1 секунду, причому чути було лоскіт. Шкід не було.

АНГЛІЯ ПРОВОДИТЬ НА СЕСІЇ РАДИ Л. Н.

Міністр закордонних справ В. Британії Гендерсон згодився на німецьку пропозицію прийняти головство січневої сесії Ради Ліґи Націй у заступстві німецького міністра д-ра Курціюса. Д-р Курціюс проводитиме травневою сесією.

ПРОЦЕС УБИЙНИКА ГРУЗИНСЬКОГО МІНІСТРА.

З початком січня відбудеться в Парижі процес грузинського комуніста Цанукваде, що убив бувш. міністра грузинського уряду Рамішвілія. Цанукваддія боронитиме відомий оборонець Шварцбарда адв. Торе. Родину вбитого заступатиме відомий французький політичний діяч Поль Бонкур.

ЧАБАН УБИВ БАРОНА.

У замку Ґрубенгаґен (Мекленбурґія) чабан занятий в тамошніх добрах убив кинджалом власника лицарських дібр барона фон Мальцана. Підчас арештування чабан відстрілювався з револьверу.

СТРАЙКУЄ 150.000 ШАХТЯРІВ.

З Льондону повідомляють, що в копальнях Південної Валії страйкує 150.000 шахтарів. Власники копалень нехильні до уступок. Вони є за тим, щоби зі зменшенням години праці обнизити платню.

БІЛЬШОВИКИ АРЕШТУВАЛИ РАКА-МИХАЙЛОВСЬКОГО.

З Риги повідомляють, нібито ДПУ в Мінську арештувало бувш. білоруського посла польського сойму Рака-Михайловського. Він свого часу переїхав до Мінська з пос. білоруської Громади Тарашкевичем і Мятлою. ДПУ закидає Рак-Михайловському, що підчас польсько-більшовицької війни належав до білоруської військ. комісії та що працював у польській дефензиві. У звязку з його арештуванням приїхав із Києва до Мінська бувш. посол польського сойму Балін, який буцімто має подробиці про біл. діячів, що є на услугах дефензиви.

ІНЖИНІР УБИВ ПЕКАРЯ.

У Варшаві інжинір Ів. Воляк убив власника пекарні Фр. Більського. Інж. Воляк, львовянин, брат асистента львівської політехніки, після мандрівки по світі приїхав у 1928 р. у Варшаву та тут приступив як спільник до пекарні Більського з більшою сумою грошей. Більський не хотів списати з ним умови та не віддавав грошей. У суперечці Воляк застрілив Більського. Воляка арештували. При ньому найшли пашпорт із поворотною візою до Америки та віздовою візою до СРСР.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПОБИВ ЛІКАРЯ.

Лікар д-р Ярослав Гинилевич їхав 1. січня санками з Левандівки до міста. На Богданівській вулиці вскочив на санки Лавр. Сидір із Богданівки та побив лікаря без причини.

ВЛОМ НА ПОЧТІ.

Дня 1. січня невідомі люди вломилися до почтового уряду в Радимні, розбили касу та забрали 30 тисяч готівкою і неустійнену досі скількість почтових марок.

ВИБУХ У ЛАЗНІ.

Дня 1. січня ок. год. 5. пополудні в Городенці вибухнув паровий котел у ритуальній лазні жидівської віросповідної громади. В лазні було щось 20 жінок. Згинуло 3 жінки і 3-літній хлопець, 10 жінок є тяжко ранених, а кілька легко. Стан 10 ранених безнадійний. Вибух розшарпав теж палача Никифорука. У шпиталі померло ще 4 жінки, так що разом є 8 жертв.

СЛІДСТВО ПРОТИ МАЙОРА КУБАЛІ.

У звязку з вісткою, буцімто слідство проти майора Кубалі здержано повідомляють, що слідство ведуть далі, а навіть поширили його.

НОВИНКИ

— Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата" Фотограф Лев Янушевич. 537

— Арештування. Дня 1. січня арештовано Володимира Габрусевича, студ. прав, у Вільхівці, пов. Бібрка. Арештований 6 тижнів тому вийшов на волю після 3-місячної слідчої тюрми.

— На карти „Рідної Школи", що звільняють від алькогольних напоїв, з нагоди Різдва Христового зложили дальше в золотих отсі Вп. Громадяни(ки): радн. Кокорудз Ілля — Львів 30, д-р Бурачинський Тит — Львів 20, Іван і Марія Літинські — Львів 10, Скрегота Іван — Богданівка 6, д-р Макарушка Остап — Львів 5, д-р Парфанович Софія — Львів 5, Жук Дмитро упр. школи — Павлова 4, Домбровський Августин — Львів 2. — Хто слідуючий?

— Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці грудні 62 числа приросту до ч. 20.957 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 12, етнографія 23, історія 35, малюнок 1, репродукції 49, фотографії 68, фотокліші 13, нуміматика 4, медалі 18. Жертводавцями були пп: д-р Барвінський Б., Береза Я., Брикович І., Вітенко О., д-р Ганкевич Л., Дядинюк В., Дорошенко В., д-р Електрович В., ред. Енциклопедії, інж. Жежіка О. з Праги, дир. Заячківський М., д-р Загайкевич Б., Зацерковний Б., радн. д-р Кочеркевич М., проф. Кіт М., о. крилош. Лициняк В., проф. Лепкий Б., Народня Організація Українців м. Львова, інж. Озаркевич І., д-р Пеленський О., д-р Полянський Ю., Рудик С., Романів В., акад. Студинський К., Ставничий І., о. д-р Скрутень ЧСВВ, Т-во „Сокіл-Батько", Сушко З., Теребушка Р., Чайковський Е., Шпитковська В., проф. Шпитковський І. Управа Музею складає всім їм щиру подяку. Відвідувачів було 51, у тім дві шкільні прогульки. — Управа Музею.

— До всіх б. віденських Січовиків! Старанням Ювил. Комітету Акад. Т-ва „Січ" у Відні друкується й появиться незабаром Ювилейний Збірник Віденської „Січи" в обємі около 10-ти аркушів великої вісімки, богато ілюстрований, з численними споминами, обширними історичним матеріялом та цінними літературними працями. Ця пропамятна книжка повинна знайтися в руках кожного бувшого Січовика, як милий спогад студентських днів. Ціна оправленого примірника 10 зол., у кращому виданні 15 зол. Пересилку оплачуємо самі. Книгарська ціна буде значно вища. — Замовлення і гроші слати на адресу: Д-р Юрій Вітошинський, — Wien VIII., Bennoplatz 5/9.

— Бандитизм. Недавно мав місце такий випадок: учень 4-ї кляси луцької української гімназії Максим Нагірний ішов з Луцька до родинного села Княгининок (кілька км. від Луцька). За містом у полі дігнав його якийсь молодий чоловік-поляк (правдоподібно осадник з сусідного села), який, розмовляючи з ним по польськи, став розпитувати, в якій школі він учиться. А коли довідався, що в українській гімназії, то з лайкою і словами: „Юж венцей до гайдамацкего ґімназіюм ходзіць не бендзеш", виняв з кишені револьвер і ніби жартом ним маніпулюючи, стрілив і ранив невинного учня, на щастя, в ногу. Той окрівавлений упав, а бандит віддалився в невідомім напрямку. Дирекція гімназії інтервеніювала у цій справі у старостві, як рівнож зложено донесення до прокуратури. Ведеться слідство, але покищо хлопець терпить біль, а винного... „шукай як вітра в полі".

— Хто такий ЖоФр? Маршал Жофр в агонії. Не тільки його вітчина Франція, але й ціла Европа слідкує з вислідом може останньої боротьби цього вояка, — боротьби з найбільш грізним ворогом, — смертельною недугою. О-

— Хто такий Жофр? Маршал Жофр в агонії. денній Франції. Військову освіту здобув у військовій школі в Парижі, з якої вийшов старшиною артилерії. Підчас німецько-французької війни 1870 року він як поручник командував курінем, обороняючи столицю Франції. По цій війні був старшиною кольоніяльних військ і кілька раз боровся зі збунтованими племенами, а в 1901 р. за окупування Мадагаскару його іменовано генералом. В 1911 р. дістає титул ґенераліссіма і назначення на становище шефа генерального штабу. В 1914 р. його висувають на становище начального вождя французької армії. Зразу придержується дефензивної тактики, а над Марною переходить до офензиви і по страшних 4-дневних битвах розгромлює вперше німецькі війська. Його імя, імя „переможця знад Марни" стає гордістю Франції. Не зважаю-

чи на гострі конфлікти між ним та урядом, Жофр дістає титул маршала Франції. В 1917 р. Жофр іде до Америки і заключає із Зединеними Державами військову конвенцію. Був одним з тих, що втягнули Зединені Держави в коловертень світової війни і тим причинився значно до перемоги Франції над Німеччиною. По війні усунувся зовсім від військових та політичних справ. Нині цей переможець знад Марни, що покорив своїй залізній волі могутню Німеччину, веде рішаючу боротьбу проти всемогучого ворога, якого не переміг ніхто, — проти смерти. Дня 1. ц. м. хорого маршала відвідав генерал Гуро і витаючись із ним спитав: „Маршале! Чи ти мене пізнаєш? Я боровся проти німців поруч із тобою над Марною! Я твій вояк!" Напівпритомний маршал розкрив очі і тихо відповів: „Я пізнаю тебе... я вже іду геть від вас!"

— Німеччина витала новий рік. У Берліні в сильвестрову ніч поліція потягнула до відповідальности аж 397 осіб, які в нетверезому стані, із радости, що приходить новий рік стріляли на вулицях з револьверів, робили авантюри, билися і т. д. У Штутгарті тієї самої ночі арештовано 150 осіб за ріжні бучі. В одним ресторані в саму північ прийшло до бійки між комуністами і гітлерівцями, при чому 3 гітлерівців і 8 комуністів вернуло до дому із розбитими носами, покаліченими головами. Один гітлерівець дістав ножем у живіт і на новий рік помер. Такий „веселий" Сильвестер був і в інших містах Німеччини.

— Аристократичний двобій. Французький граф Таше образив у будапештанськім барі „Адмірал" мадярського барона Роберта фон Гальмос і з цього прийшло до двобою. Дня 31. XII. 1930. у касарнях Фердинанда в Будапешті обидва аристократи стріляли до себе в двобою, але так хитро, що обидва вийшли цілі.

— Дещо про „ялинку". Не можемо певно сказати, чи це наш корінний звичай, чи ні. Досить, що від років привикла особливо інтелігентна та міська публика мати на Святий Вечір прикрашену „ялинку" в хаті. Без неї почувались би деякі родини ніяково. Одне тільки, що на ніякому львівському подвірі ялинки не ростуть. Треба їх купити і то за добрі гроші збогачуючи хто зна яких купців. А коли так, то краще вже купити в Миколи Доміни, який дає частину доходу на „Рідну Школу". Його склади на ринку коло трамваєвого перестанку й напроти торгівлі Бачевського, а поза тим — на подвірі церкви св. Миколая й на театральній площі коло складу машин (ріг Сикстуської і Сапіги). Краще дістати свіжу, зелену ялинку, прикрасу для кімнати й на втіху дітям і тим чином посередньо зложити даток на „Рідну Школу", ніж купити зісохлу, пожовклу, що й свят не перестоїть.

— До ювилею „Рідної Школи". В ювилейнім маніфесті пропущено через недогляд підпис „Карпатія", Т-во обезпечень на життя і ренти — Бронислав Янів, Ярослав Колтунюк. — В представництві „Сільського Господаря" поданий як секретар інж. Андрій Бабій — має бути: інж. Андрій Палій.

З судової салі.

Засуд за панщизняний хрест.

Дня 29. грудня 1930. відбулася перед окружним судом в Тернополі (судя Мєшковський) карно-адміністраційна розправа проти о. Платона Карпінського, пароха з Острівчика, пов. Теребовля і його трьох парохіян Йосифа Боренького, Петра Яворського і Маріяна Щепанського, котрих староство в Теребовлі карним ореченням з 20. вересня 1930 засудило на грішну 200 зол. зглядно 14 днів арешту (о. Карпінського) і на 100 зол. зглядно 10 днів арешту (всіх трьох за переступство арт. 1 декрету начальної команди (добудства) з 3. січня 1919 В. з. ч. 5 поз. 93 і арт. 12 розпорядку президента з 6. березня 1928 В. з. ч. 29 поз. 269 — про опіку над памятниками. Згаданого переступства засуджені мали допуститися тим, що дня 6. травня 1930 пересунули панщизняний хрест з 1848 р., що находився в ерекціональному саді греко-кат. парохії в Острівчику, около 20 метрів без дозволу компетентної влади.

Проти засуду внесли засуджені спротив, в наслідок якого відбулася згадана вище карна розправа в тернопільському окружному суді, на котрій обвинувачені явились особисто в товаристві свого оборонця посла д-ра Ст. Барана.

Подібний стан справи такий: В ерекціональному саді греко-кат. парохії в Острівчику, що притикає до дороги, находився в корчах не-

великий (півтора метра) камяний хрест, поставлений в 1848 р. на память знесення панщини. Місцева читальня „Просвіти" купила від місцевої греко-кат. ерекції 500 квадратових метрів площі в саді за 50 долярів під будову читальняного будинку і цю трансакцію затвердив Митр. Ординаріят у Львові. В дійсности був це неужиток, порослий хащами, серед котрих був занедбаний панщизняний хрест, що стояв на частині купленої площі і тому гурток читальників рішив його відновити і дещо пересунути. Так зроблено, хрест відновлено і перенесено на яких 20 метрів.

І якраз це було не на руку деяким польським чиникам, що за всяку ціну бажали не допустити до будови читальняного дому. Війт поляк, Антоні Скальський видав заказ будови на згаданій площі, а повітовий виділ в Теребовлі затвердив заборону, а так само і воєвідський уряд в Тернополі. Постерунок поліції в Семенові про перенесення хреста зробив негайно донос до староства на о. Карпінського і згаданих вище трьох селян за самовільне пересунення панщизняного хреста, за що їх староство укарало наведеною вище карою, хоч в письмі цього староства з 2. червня 1930 ч. 1250 до виділу читальні в Острівчику стверджено, що згаданий хрест не має характеру памятки (забитку). Заходи в воє-

відстві на дозвіл на перенесення хреста не довели до нічого, а що староство раз-у-раз грозило новими репресіями, то відновлений ґрунтовно хрест перенесено на давне місце і супроти того відпала можність будови читальняного дому на купленій площі. Противники освіти нашого селянства осягнули своє.

На судовій розправі відчитано адміністраційні зізнання війта Скальського і судові зізнання гром. поліціянта Ґжеґожа Сєконовича (поляка) — оба неправдиві і тенденційні, з яких виходило, що о. Карпінський робив все з розмислом на перекір властям і давав прикази робити так і іншим засудженим. Суд не допустив ніяких нових доказів, затвердив оречення щодо вини, а тільки знизив кару — о. Карпінському з 200 зол. зглядно 14 днів на 80 зол. або 8 днів арешту, а трьом селянам зі 100 зол. або 10 днів на 30 зол. згдядно на 3 дні арешту. Тому, що в даному випадку є повний брак єства, якогонебудь каригідного вчинку — а зокрема декрету про охорону памятників — оборонець обвинувачених пос. д-р Баран зголосив касацію до Найвищого Суду.

Цікаво, що у всіх інших випадках польські круги стараються якраз усувати всюди памяткові хрести знесення панщини. А тут було інакше.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ПІД СВЯТА.

Передсвяточний час для журналіста, фейлетоніста і загалом для „опіреного" зарібника, це т... як жнива для господаря. Нема часу і в голову почіхатися. Ще якби кожний працював тільки в однім часописі. Тимчасом у нас можна працювати тільки в однім деннику, бо тільки один є, але в інших часописах: пів-одно- і дво-тижневиках можна працювати і на три руки. Нарікав навіть на це один зредукований шестоклясіст, бо до якої редакції не зголосився — всюди казали йому, що нема місця.

Але річ не в тім, скільки кожний журналіст має посад, навіть не в тім, скільки має соборної платні, а в тім, скільки він мусить перед кожними святами сплодити „святочних кавалків", щоби вдержатися через дальших три місяці на своїх посадах.

— Памятай, на позавтра святочну статтю! — каже один шеф чи один „технічний". — Може бути коротка, але щоб... знаєш... така трохи „серцещипательна". В свята люди люблять, щоб їх щіпало за серце.

— Вірш є? — стрічає другий.

— Вірш?!... Тиж мені не згадував!

— Сам знаєш, що свята потребують вірша. Напиши, ти то вмієш... Навіть не конче про Різдво. Може бути про зиму, якась ремінісценція з війни, тільки не еротика... Хіба, що святочна.

В третій редакції ні про статтю, ні про вірш не згадують. Є там співробітники, що втнуть і одно і друге. Зате посуха там на малий і великий фейлетон.

— Ти приніс малий фейлетон? Дуже добре, зараз піде на машину. Але, бійся Бога, давай великий, бо ми замикаємо число.

— Не маю великого.

— Ну, то напиши.

— Про що?

— Перед Різдвяними Святами і питає про що! Завтра конче дай.

Коли б так свята і Різдвяні і Великодні приходили раз на пять літ! Відпочав би ум по тих усіх „снігах", „ялинках", „вертепах" і „перших зірках", „дзвонах-передзвонах", „писанках" і „гагілках", які творять конечну декорацію всіх святочних писань. А так: що-року і що-року — аж сум бере.

Сядеш писати статтю про Різдво...

„Різдво — це свято мира і любови, свято родини і дітей. Забувається провини, образи, непорозуміння. Коли блисне перша зірка, сідає рідня до Святої Вечері. Ні одна хмарка не затемнює погідного неба сімі. Та не тільки рідня! Цілий, великий, сорок пять міліонови..." гов!

Адже це вже було десь написане!? Може навіть і самим автором... Треба інакше...

Пише раз, другий, врешті за третім виглядає, що дуже оригінально. Зірву і сорок пять міліонів лишив, бо мусів. Стаття появилася, а публика: — Десь у тих наших журналістів фантазії ні за сотика. Кожна стаття починається від зірки, а кінчиться сорок пять міліоновим!...

А вірш...

„Село закутане в снігах
На шибках сів мороз
Ось вістка вибігла на шлях
Що родиться Христос".

Банальне. Рими старі, але й тема не нова.

„Там в Вефлеємі
Ангели незримі..."

Не можна! За „незримі" попаде у „Кутові мови", а такий випадок до посади не помагає.

„Там в Вефлеємі
Ангели невидні..."

Добра рима до „невидні" булоб „злидні", але як тут зараз на початку зі злиднями виховувати. Напише врешті ще інакше, а шеф тільки головою покрутить.

— Це перерібка з Лепкого?

Богу дякувати, що прийме...

З великим фейлетоном теж не ліпше.

Коли автор служив при війську, то ще два-три, найвище чотири рази обженеться споминами:

„Було то на Монте Сан Ґабріеле..."

Або:

„Нас дали на відпочинок до румунського сільця Брехашті..."

Або:

„Галицька Армія відступала на Одесу..."

Але врешті всі спомини виписані, не тільки військові а й цивільні. Нові часи не дають загалом святочних споминів. Хіба сядь і плач а потім пиши про те сидження і про той плач.

Я цього року не мав богато роботи. Так якось зложилося. Написав я всього-навсього два великі і три малі фейлетони, одно менше і одно більше оповідання, два вірші і одну статтю. Хто не вірить може переконатися, бо все це підписане і появиться в Галичині. Підписував я їх ще й тому, бо маю оправдану надію щодо поміщення мого назвиська в Укр. Енциклопедії (переглянувши дотеперішні зшитки!). Тільки статті не позволили мені підписати, бо — мовляв — моя стаття ліпше виглядає без мого підпису. Вірю!.. Адже знаю богато людей, яких підпис богато краще виглядає без статті, як зі статтею.

Написавши всі святочні замовлення, я відітхнув. Можу якийсь час не думати про свята. Але тільки якийсь час.

Ще тиждень, ще два, ще може місяць і треба братися за Великдень.

Галактіон Чіпка.

СПОРТ

З Карпатського Лещетарського Клюбу

В неділю 4. І. ц. р. відбудеться прогулька КЛК в околиці Куртомівка-Голоско. Збірка коло янівської рогачки, останній перестанок „3", в год. 9.30. В разі відлеги прогулька не відбудеться.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Володимир Букшований, б. поручник УГА, в останньому часі член орхестри міського театру у Львові, помер внаслідок комплікацій, спричинених грипою, по двох днях недуги в четвер 1. ц. м. в год. 11. передпол. Вістка про несподівану смерть у силі віку бл. п. Вол. Букшованого, найкращого товариша і щирого друга, викликала у всіх тих, що його знали й цінили, щирий жаль. В. Й. П.!

Д-р Григорій Гарматій, лікар у Теребовлі, помер скоропостижно на удар серця дня 29. XII. 1930. у 58-му році життя. — Покійний був сином Василя Гарматія, українського посла до першого австрійського державного сойму у Кромерижі в 1848 р. До гімназії ходив у Тернополі, з прогнаний звідти за приналежність до тайного гуртка, перенісся до Золочева і там здав матуру. Медицину студіював у Львові і був головою студ. т-ва „Громада". Працював також у Наук. Т-ві ім. Шевченка як референт друкарні. Належав довгі роки перед війною до тайного комітету, що держав звязки з Вел. Україною і працював над зреволюціонізуванням українських мас за Збручем. Як лікар на поручення Краєвого Виділу працював зразу у відділі над поборюванням венеричних недуг на Гуцульщині в Космачі, Маняві і т. д. Довгі роки був лікарем у Теребовлі і тут працював у всіх українських установах культурно-освітніх та економічних, в одних як голова, а в других як член виділу. За свій хрустальний характер і лагідну вдачу був люблений і поважаний всіми й полишив по собі глибокий жаль. Земля пером нехай буде тобі сірий Український Робітнику!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Товаришів Федора Томяка й інших, яких назвищ не знаю, з 36 коломийського австрійського полку, котрі були в 1915 р. на фронті між Почаєвом, проситься подати адреси інвалідові Мартинові Домбровському, Львів-Замарстинів, вул. Крива 6 а. 1216

Кооп. Український Театр у Львові. Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 1165

Угнів:
4. I. „Ой не ходи Грицю".

Сокаль:
5. I. „Троянда Стамбулу".
7. I. „Паяцик".
8. I. „Церковна Миш".
9. I. „Маруся Богуславка".
10. I. „Меді".
11. I. „Ой не ходи Грицю".

Дня 12. I. 1931 р. переїзд дружини до Камінки Струмилової на кілька вистав.

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича 1096

Озірна:
3. I. „Танок Венери".
7. I. „Хмара".
8. I. „Пан Твардовський".
9. I. „Воскресення".

Тернопіль:
4. I. **Відкриття сезону.** „Ой не ходи Грицю".
5. I. **Бенефіс Дружини.** „Плач Ізраїля".
10. I. „Циганка Аза".
11. I. „Хмара".

Струсів:
7. I. „Воскресення".
8. I. „Пан Твардовський".
9. I. „Плач Ізраїля"

Театр на зимовий сезон залишається в Тернополі.

На Рідну Школу зложили в золотих Вп.: Стефановичі і Дурбаки Львів 60 замість вінка на домовину бл. п. Северини Потилицької; фабрика мила Центросоюза Львів 20; А. Хлопецький — Варшава 25; Л. Когут Варшава 10; Т-во Українських ремісників і промисловців „Зоря" Львів 101.40 як весь дохід з концерту Хору Котка і кличе всі філії в краю до складання жертв на Рідну Школу з нагоди коляди. **Замість святочних і новорічних побажань:** дир. Янів Бронислав 30, д-р Володимир Бабій, лікар — Львів 10, Уляна і Володимир Войчаки Львів 2.— Вп. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа „Рідної Школи".** 1219

Чергові Загальні Збори членів „Союзу Українських Купців" відбудуться 1. лютого (в неділю) 1931. в год. 9. рано в домівці Т-ва, Львів, Підвалля ч. 9, 1. пов. Порядок Зборів: 1) Отворення Заг. Зборів головою Т-ва. 2) Відчитання протоколу з ост. Заг. Зборів. 3) Звіт з діяльности Ради Т-ва. 4) Звіт касовий. 5) Звіт Контрольної Комісії і внесок на уділення абсолюторії уступаючій Раді. 6) Звіти місцевих Гуртків. 7) Вибір голови Т-ва. 8) Вибір Ради Т-ва (12 членів і 4 заступників) і Контрольної Комісії. 9) Устійнення висоти членських вкладок. 10) Внески членів та евентуалія. — Колиб в год. 9. не явилось вимагане статутом число членів, то в год. 10. того-ж дня відбудуться Заг. Збори без огляду на скількість присутніх, а ухвали їх будуть правосильні. По Загальних Зборах по півгодинній павзі відбудеться в домівці Т-ва свято традиційної „Просфори". Обовязком кожного члена Т-ва явитись на Заг. Зборах і прийняти участь у святі „Просфори". З огляду на те, що членськими правами можуть користуватись лише такі члени, які не залягають з вкладками, проситься заздалегідь вирівнювати членські вкладки в домівці Т-ва, яка є щовечора отворена. Провінціональні Гуртки обовязково висилають делегата на Заг. Збори зі звітом про свій Гурток. — У Львові, 1. січня 1931 — **За Раду Т-ва „Союз Українських Купців" у Львові:** Григорій Ганулик, голова. **Дмитро Конюх,** секретар. 1220

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГРИБИ гарні вибирані (найменче 5 кг.) по 11 зол. 1 кг., **повидла з чистих сливок на цукрі, бочілочка** 5 кг. 14 зол., **чиста овеча бриндзя, бочілочка** 5 кг. 13 зол., **пчільний мід з гір** в 5 кг. бляшанках по 23 зол., **волоські горіхи,** мішочок 5 кг. 17 зол., — висилає франко за післяплатою **МЕНДЕЛЬ ШТУММЕР, Косів к. Коломиї.** 1023 6—10

КОЛЯДИ НА ФОРТЕПІЯН в Безкоровайного 2 зол. — Книгарня Шевченка. 1181 3—3

ПРИЙМУ сейчас дві панночки з удержанням до осібного покою. Відомість в Адміністрації „Діла". 1207 —3

ВЕЛИКА інвентарна ВИПРОДАЖА ТРИКОТАЖІВ у ФІРМІ „OLKA" Ринок, ч. 35.

Светери, камізольки, пульовери, тепле білля, шалі, шапки, і т. п. предмети з першорядних родів вовни. 1119 7—10
20—50 % нижче фабричних цін.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 437

ЕМЕРИТОВАНИЙ управитель школи глядає господині середніх літ, інтелігентної, здорової і чесної до малого господарства в місті. Першенство мають вдови по учителях. Адмін. „Діла" для „О. М." 1223 1-3

КУПЛЮ „МУЖИКИ" Реймонта в перекладі Павлика. — Матвійчук, Львів, Бляхарська 8. 1217

КОТРА засібна, свідома українка схотілаб зійтися на спільне, тихе і скромне життя з народнім робітником середнього віку? Зголошення зі знимкою до Адмін. „Діла" під: „Ідеаліст. 1209 1—2

100 ЗОЛ. МЕШКАННЯ з харчем (або без) для панночок. Евентуально вжиток піяніна. — Ткачкевич, Виспянського 12. 1214 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 **Пересвітлення Рентгеном.**

Спеціяліст венеричних, шкірних недуг і косметики
Др. І. Мунд Д. сек. шп. від. і львів. орд. від 8—9 і 2—5, в неділі від 9—1. **Львів, Асника 1,** ріг Пілсудського (Панської). Телеф. 48-01. —
1032 **Лічення жиляків.** 45—?

Совги = санки
найдешевше купиш у фірмі
А. Фрідфельд — Львів
9 Ягайлонська 9. — Телефон 34—65.
Висилка на провінцію відворотно. — На бажання безплатно цінник. 1212 1-3

ЗИМА ВЖЕ Є!

а напевно ніхто з Вас ще не забезпечився у відповідні зимові товари! Отже памятайте, що ніде в цілім краю не дістанете зимових товарів по таких просто небувалих цінах, як у нас, нехай кожний з читачів це затямить собі, що

ЛИШЕ ЗА 10·— ЗОЛ.

висилаємо: 1 мужеський великий светер (навіть на найбільшого чоловіка), що застібується під шию, 6 пар грубих зимових скарпиток, 1 вафловий ручник, 3 хустинки до носа білі з кольоровими берегами і 1 рипсово-шовкову краватку останньої моди та 1 пару великих мужеських рукавичок, трикот., у середині фільц. Такий сам комплет лише замість светра до застібнення під шию — великий пульовер, мужеський або жіночий 12.— зол. — Почтова оплата такого комплету 2.— зол., яку платить відбірник. Позиції товари висилаємо кожному за посліплатою, одержавши листовне замовлення. Платиться при відборі без риску. Купуючий нічого не рискує, бо коли товар не подобається, приймаємо його назад і гроші звертаємо або заміняємо на інший, відповідно до бажання. Одначе ми певні, що кожний з купуючих не лише сам стане нашим постійним клієнтом, але ще й інших заохотить до купна. Замовлення просимо адресувати: **ФІРМА: „Łódzka Tkanina", ЛОДЗЬ, вул. 1-го Мая 9, скр. почт. 417.**

ПОЗІР! До кожного комплету вище поданих предметів долучаємо ПРЕМІЮВИЙ КУПОН. Хто надішле 5 таких купонів, одержує зовсім безплатно 1 елегантний віденський светер „пульовер", мужеський або жіночий, або 1 шкаповий годинник гарантований. Окрім цього в кожній пачці є цінна несподіванка, необхідна в кожнім домі.

Для відпродавців і кооператив спеціяльний відділ зимових товарів.

Памятайте!
Коли в вашій хаті терплять на
КАТАР
носа, гортанки і хрипку
вживайте негайно
Ціна зол. 1·75 PINOMETHYL **Ціна зол. 1·75**

PINOMETHYL **хоронить перед катаром носа, гортанки і хрипкою, усуває наслідки катару і є дезинфекційним середником віддихових органів.**

Можна дістати у всіх аптиках, дрогеріях і аптичних складах у Польщі і Данцігу.

Заступництво: **„OZON" ЛЬВІВ, вул. КОЛЛОНТАЯ ч. 8.** 1118 3—5

На Свята поручає
Архикняжий Бровар
у ЖИВЦІ, заложений 1856 року,
свої знамениті вироби, а саме:
„Здрій Живецький"
„Мартове"
„Портер"
і „Але".

„ПОРТЕР", вироблюваний в Архикняжім Броварі в Живці, вказаний лікарями як знаменитий відживчий середник для недужих і реконвалесцентів.
Архикняжий Бровар у Живці дістав за свої пива найвищі відзначення краєві і закордонні.
Представництва майже в усіх містах Польщі.
Архикняжий Бровар у Живці має представництво на Львів і околицю під фірмою:
„Здрій Живецький" С-ка з о. в. ЛЬВІВ, **Костюшка 24.** Ч. телеф. 13—29,
куди слід звертатися з усіма запитами і замовленнями.

Вже другий рік виходить одинокий український журнал
„КІНО"

Ціна числа 55 сот. Поява журналу: 1. і 15. кожного місяця. Передплата річно 12 зол., піврічно 6 зол., чверть річно 3 зол. Річні передплатники одержать даром річник „КІНА" з 1930 р.

Адреса: **„КІНО", Львів, Бляхарська 8.**

!! Жадайте „КІНА" по всіх книгарнях і кіосках! 3—3

МІД
на свята по дешевій ціні продає
Пасічнича Кооператива „РІЙ"
у ЛЬВОВІ, БЛЯХАРСЬКА 20.
1202 2—3

Громада Гребенів, повіт Сколе, розписує
КОНКУРС
на проведення електричного світла в громаді Гребенів. Оферти з долученням подрібних умовин проситься вносити до 30 днів на руки Начальника громади в Гребенові. Громада Гребенів застерігає собі свобідний вибір оферти.

На зимовий сезон
совги, санки, лещата, киї і всіляке до них приладдя. Конкуренційні ціни.
поручає фірма
„СПОРТОВЕЦЬ"
1218 **Львів, Личаківська ч. 1.** 1—2

Присилайте передплату!

ПОЗІР! ЗАМОВЛЯЙТЕ СКОРО!

Накладом кооп. „Дружина" вийшов уже **„Катехизм Українського Державника"** часть II. Ціна 1 зол.

На складі кооп. є часть I., а також ріжні книжки державницького змісту В. Липинського, Д. Дорошенка й інших.

Замовлення рівночасно з грішми слати на адресу:

„ДРУЖИНА" Lwów, Skr. poczt. 323 (Чекове конто П. Щ. 410·928). 1152 5—5

Гуртово. Тел 19—61 Детаиль!

САНКИ, ЛЕЩАТА, ЧЕРЕВИКИ,
до них **киї, вязання** всіляких систем, **смари** і т. п. **приладдя до зимового спорту. Лещатарські вбрання** готові, на міру, також **вітрівки** найдешевше можна дістати лише в **Якова Розенмана**
ЛЬВІВ, — АКАДЕМІЧНА 26.
1163 **Власний варштат до направ.** 2—3

З причини зміни середників
продає
по фабричній ціні
фіранки, хідники, матерію меблеву, постіль.
Йосиф Шустер
ЛЬВІВ, вул. РУТОВСЬКОГО ч. 10.
1137 **Тел. 52—54.** 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10